

درحالی‌که بسیاری از نمونه‌های خارجی و داخلی استندآپ‌ها مملو از شوخی‌های جنسی و غیراخلاقی هستند، پخش قسمت اول برنامه ابوطالب حسینی نشان می‌دهد با پروژه ارزشمندی روبه‌رو هستیم

ابوطالب برای خنداندن همه

کهندل |بیشتر برنامه‌های ترکیبی شبکه‌های نمایش خانگی، تقلیدی از برنامه‌های پربیننده خارجی است چه در ایده و چه در اجرا، از «مافیا» گرفته تا «بازمانده». یکی از این برنامه‌های تقلیدی هم استندآپ کمدی «ابوطالب» است که شکل اجرای آن یادآور استندآپ کمدی‌های «مکس امینی»، کمدین ایرانی - آمریکایی است، اما وجه تمایز آشکار آن در محتوا و نوع شوخی‌هاست که «ابوطالب حسینی» سعی کرده در برنامه‌اش، شوخی‌هایی همسوبا هنجارها و عرف جامعه ایرانی داشته باشد.

مجموعه استندآپ «ابوطالب» ۱۳قسمت دارد و در نخستین قسمت آن که شنبه پخش شد، او با خاطرات دوران مدرسه و معلمان شوخی کرد. البته شوخی‌های این برنامه، طعنه‌های سیاسی و اجتماعی هم داشت. به طوری که ابوطالب پای رئیس‌جمهور را هم به استندآپش باز کردو به پایین بودن حقوق معلمان گلایه کرد وگفت:بزرگ‌ترین شوخی را آموزش و پرورش با معلمان در فیش حقوقیشان داشته است.

ابوطالب حسینی استعداد کشف شده راامید جوان در استندآپ «خنداننده‌شو» است که به واسطه حضور در این مسابقه به شهرت رسید و حالا با اعتماداش که تهیه‌کنندگی این برنامه را بر عهده دارد، یک‌ه‌تا‌ز صحنه اجرای کمدی شده است. ابوطالب پس از «خندوانه» در برنامه‌های مختلفی حضور پیدا کرد که مهم‌ترین آن‌ها، اجرای بخش طنز برنامه فوتبال ۳۶۰ عادل فردوسی‌پور بود. یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های ابوطالب حسینی این است که موقع استندآپ، جدیتش را حفظ می‌کند و طنز موقعیت را به خوبی می‌شناسد.

■شوخی‌های خانوادگی

موضوع قسمت اول «استندآپ ابوطالب»، شوخی با خاطرات مدرسه بود که بسیاری از موقعیت‌های آن برایمان آشناست. تعدد موضوعات، توجه به جزئیات و تنظیم سرعت شوخی‌ها باعث شد این اجرای بیش از نیم‌ساعته، ذره‌ای خسته‌کننده‌به نظر نرسد و مخاطب را تا پایان اجرا همراه خودش کند.

دکور برنامه مانند بسیاری از برنامه‌های استندآپ کمدی بسیار ساده بود تا رزق و برق صحنه، حواس مخاطبان را از اجرای استندآپ کمدین پرت نکند. به جز دکور، نوع پوشش، حرکات، اکت‌ها و حتی شوخی‌های بداهه ابوطالب حسینی، حرکت دوربین، میکروفن دستی، ارتباط با مردم و میزانشن برنامه تقلیدی از برنامه‌های استندآپ کمدی مشهور جهانی بود، اما وجه تمایز آشکار این برنامه با نمونه‌های خارجی، جنس شوخی‌هایی بود که سعی داشت متعارف و مناسب خانواده باشد. شاید باید این ویژگی را مهم‌ترین وجه تمیز این برنامه با نمونه خارجی آن دانست، در واقع محتوایی که در این برنامه عرضه می‌شد مناسب فضای خانوادگی بود. دست‌کم در قسمت اول چنین اطمینانی را به مخاطب می‌دهد و باید دید محتوا در قسمت‌های بعدی هم به همین ریل می‌راند یا شوخی‌های رابچ اینستاگرامی که چندان

پایبند به هنجارهای عرفی اجتماعی نیستند و ارد متن اجراهای می‌شوند. اجرای مسلط و بامزه ابوطالب حسینی و هوش استندآپ کمدین برای خلق موقعیت‌های بداهه، ویژگی مهم این برنامه بود که باعث خنده بیشتر مخاطبان می‌شد. او در حین اجرا، گاهی به برخی واکنش‌های مخاطبان ضریب می‌داد و حتی موقع آب خوردن، لباسش را خیس کرد که با واکنش مخاطبان روبه‌رو شد و از این فرصت برای خنداندن حضار بهره برد.

راامید جوان پس از برنامه پرخرخ و بیگ‌پروداکشن «کارناوال» به سراغ برنامه‌ای با دکور ساده و کم‌خرج و البته قابلی عامه‌پسند و کم‌ریسک رفته است. برنامه‌ای که هدف اولش خنداندن مردم و خلق لحظاتی سرگرم‌کننده و بامزه است و هدف بعدی اش، طرح انتقاداتی در لافافه طنز به شرایط اقتصادی و اجتماعی روز جامعه.

در توصیف «استندآپ ابوطالب» که شنبه‌ها از فیلم‌نت پخش می‌شود، می‌توان گفت: یک برنامه ساده و سراسرت برای خنداندن مردم که می‌تواند مانند «خندوانه» خانواده‌ها را کنار هم جمع کند و بخنداند و چه توفیقی بالاتر از اینکه خلقی را بخندانی.

در این روزها که فشارهای معیشتی و تنگناهای اقتصادی، بهانه‌های خندیدن را از مردم گرفته‌است، خلق فرصت‌هایی هر چند لحظه‌ای برای خندیدن، غنیمت است و یکی مثل رامبد جوان با درک این نیاز اجتماعی، دست‌به‌تولید هنری زده‌است. او علاوه بر این برنامه، یک مسابقه بزرگ استندآپ کمدی را هم در دست تولید دارد که احتمالاً پس از استندآپ کمدی «ابوطالب» راهی نمایش خانگی خواهد شد.

جوان که ۱۰ سال پیش برای نخستین بار پدیده استندآپ کمدی را در برنامه «خندوانه» به تلویزیون ایران آورد و سبب شد مخاطبان برای نخستین بار با این مدیوم نمایشی روبه‌رو شوند، پس از تعطیلی «خندوانه» بنا دارد این مسیر را با برگزاری یک مسابقه استندآپ کمدی در پلتفرم «فیلمپو» ادامه دهد. پیمان قاسم‌خانی، محسن تنابنده، ریما رامین‌فر و رامبد جوان به عنوان داور حضور خواهند داشت و مهرباب قاسم‌خانی، امیرمهدی زوله، امیر برادران و امیر وفایی از نویسندگان فیلم‌نامه‌های آثار کمدی هم به عنوان مربی، استندآپ کمدین‌ها را همراهی می‌کنند. اجرای این رقابت جذاب هم به‌عهده ابوطالب حسینی خواهد بود.

فرهنگ و هنر

ناشران، نویسندگان و مترجمان به سلیقه‌ای بودن ممیزی کتاب معترض‌اند

آقای وزیر! دربر همان پاشنه می‌چرخد

به گفته حسین‌زادگان، چالش ما با مقوله ممیزی، سخت‌گیری یا سهل‌گیری نیست بلکه سلیقه‌ای بودن آن است. دو کتاب ترجمه از یک نویسنده مشترک خارجی با دو ناشر مختلف ایرانی به بازار عرضه می‌شود ولی سانسورهایشان یکسان نیست چون نظارت‌ها سلیقه‌ای است

بررس‌های ارشاد بفرستیم، خودمان خودسانسوری داریم تا مشکلی پیش نیاید ولی همچنان اصلاحات شوکه‌کننده دارند چون کاملاً سلیقه‌ای است مثلاً درباره یک کتاب، حذفیات کمتری صورت می‌گیرد و درباره کتاب دیگری، اصلاحات بیشتر، چون سلیقه «بررس» این است و ممیزی اصلاً چارچوب و معیار مشخصی ندارد. به گفته وی، گاهی یک کتاب مشترک از یک نویسنده خارجی توسط دو انتشاراتی به اداره ارشاد فرستاده می‌شود، یکی بدون اصلاحات مجوز می‌گیرد و دیگری هنوز در نوبت اصلاحات چندباره‌است. این مترجم توضیح می‌دهد: گاهی کتابی را می‌خوانم و تعجب می‌کنم که چطور برای موارد مشخصی به آن اجازه چاپ داده‌اند، ولی برای من اصلاحیه فرستاده‌اند. گاهی در اصلاحیه‌ها، پاراگراف‌هایی را حذف می‌کنند که برای من قابل قبول نیست ولی «بررس» صلاح دیده که حذف شود.

به باور او ماهیت سانسور، دلسردکننده است چون یک نفر در قامت «بررس» مدعی است بیشتر از بقیه می‌فهمد و صلاح دیگران را می‌داند!

این مترجم می‌گوید: پیش آمده کتابی را خیلی دوست داشتم ولی ترجمه نکردم چون می‌دانستم که با چاقوی ممیزی، تکه‌تکه‌اش می‌کنند و این کتاب، سالم از زیر دستشان بیرون نمی‌آید.وی درباره اینکه چرا مترجمان خودسانسوری دارند، تأکید می‌کند: برای اینکه نامشان در فهرست نویسندگان و مترجمان ستاره‌دار قرار نگیرد و شهره به این نشوند که به کتاب‌های فلالی مجوز ندهید. به گفته او، متأسفانه این خودسانسوری، عامدانه است نه به خاطر ذهن سانسورزده نویسنده و مترجم بلکه برای قرار نگرفتن در فهرست ستاره‌دارهایی که حساسیت روی آثارشان چند برابر می‌شود.

■سخت‌گیری‌های دهه‌شصتی در قرن جدید

ناصر افشارپور، مدیر کل دفتر توسعه کتاب و کتاب‌خوانی چندی پیش درباره ممیزی‌های سلیقه‌ای گفته بود با مصوبه اصلاحی ۶۶۰ شورای عالی انقلاب فرهنگی،

کاربرگ‌هایی در این باره آماده شد تا ممیزی‌ها و انتخاب‌ها با توجه به کاربرگ‌ها کارشناسی شود و نظر

نشر آموت که چندی پیش نسبت به سخت‌گیری‌های «بررس»‌های ارشاد زبان به انتقاد گشوده بود طی تماس خبرنگار ما، تمایلی به صحبت نداشته و به همین جمله بسنده می‌کند که گاهی در را باز می‌کنند تا نفسی بکشیم و دوباره در را می‌بندند. او چند ماه پیش در کانال شخصی‌اش در این باره نوشت: «پیامک اداره کتاب آمد، وارد پنل کاربری آموت شدم که ببینم برای چه کتابی ابلاغیه آمده. دیدم هفت تا ابلاغیه داریم. تعجب کردم. تا دو روز پیش پنج تا ابلاغیه بود و قاعدتاً با این پیامک می‌شد ۶تا و حالا چرا ۷تا؟ دیدم روز قبل هم ابلاغیه‌ای آمده، بدون پیامک. مهم آمدن و نیامدن پیامک نیست البته. مهم ابلاغیه‌هایی است که هیچ کدام را انجام نمی‌دهم. دو ابلاغیه جدید هم مثل ابلاغیه‌های قبلی دردناک و وحشتناک بود. گویی تیم جدید اداره کتاب تصمیم گرفته تیشبه به ریشه کتاب‌ها بزند. مواردی را قابل حذف و اصلاح تشخیص داده‌اند که در تمام ۱۸سالی که در نشر کار می‌کنم، نمونه‌اش را تا به حال ندیده‌ام! نمی‌دانم جناب آقای دکتر سیدعباس صالحی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در جریان هست یا نه که گمانم این است که نیست و اگر هست خیلی نشان نامیدانه‌ای است برای کسانی چون من که همیشه به او به عنوان نجات‌دهنده حوزه کتاب نگاه کرده بودیم. از دیدش حال خوبی نداشتم؛ حالا هم ندارم. به نظرم همه تلاش‌های آدم‌هایی مثل این کارگر کلمه، وقتی سخت‌گیری‌های ارشاد روز به روز بیشتر می‌شود، بیپوده است و همان چند نفری را هم که ما با کتاب آشتی می‌دهیم، این‌ها فراری می‌دهند».

■سلیقه «بررس»، معیار ممیزی است!

یک مترجم که تمایلی ندارد نامش در این گزارش بیاید چون بنا دارد که صریح حرف بزند، به خبرنگار ما می‌گوید:

چالشی که اصلاً برایم عادی نمی‌شود مقوله دردناک سانسور است: اتفاقی که کتاب را زخمی می‌کند و مثل تیشه به جانم می‌نشیند، پس دردش هیچ وقت برایم عادی نمی‌شود.

او با بیان اینکه سخت‌گیری ممیزها در این دولت هم ادامه دارد، ادامه می‌دهد: پیش از اینکه کتاب را برای

زهره کهندل | ممیزی کتاب برای نویسندگان کشورمان چالشی کهنه تلقی می‌شود که هیچ دولتی نتوانسته آن را رفع کند و مواجهه سلیقه‌ای با این مقوله موجب شده گاهی اندکی انعطاف داشته باشند و گاهی سخت‌گیری‌هایشان به کمدی غم‌انگیزتر از تراژدی تبدیل شود؛ چرا که مواجهه شابلونی و قالبی با مقوله فرهنگ و محصولاتش که هر روز در حال تغییر و تحول است، موجب دل‌آزردگی و فرسودگی اهالی فرهنگ می‌شود.

محسن جوادی، معاون فرهنگی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی به تازگی درباره رویکرد این وزارتخانه به مسئله ممیزی گفته: مشی ما این است که ضوابط قانونی، الزامی هستند نه تفسیرها و ضوابط سلیقه‌ای و تلاش داریم این ممیزی را به چارچوب‌های قانونی نزدیک کرده و از آیین‌نامه‌ها که براساس سلیقه هستند، دور کنیم.

هر چند سلیقه‌ها همچنان هم وجود دارد زیرا همان قانون با سلیقه افراد مختلف تدوین شده‌است. او با تأکید بر روشن شدن چارچوب‌های قانونی در حوزه ممیزی کتاب برای کم شدن سهم سلیقه، وعده داده ممیزی کتاب را از اعمال سلیقه دور کرده، به چارچوب‌های شفاف قانونی نزدیک کند و فضایی فراهم شود که حق اعتراض مؤلف و ناشر شنیده شده و با گفت‌وگو مسائل حل شود و زحمات نویسندگان بیپوده هدر نرود.

■مردم کجای این قصه‌اند؟

ماجرای چالش‌های ممیزی، قصه امروز و دیروز نیست و مربوط به نویسنده خودی و غیر خودی هم نمی‌شود. سیدمهدی شجاعی، نویسنده آثار دینی دو سال پیش با انتشار نامه‌ای در صفحه اینستاگرامش پرده از خالص‌سازی در حوزه کتاب برداشت و تأکید کرد: با اشکال و رویکردهای تازه‌ای از سانسور کتاب مواجه هستیم. شجاعی با اشاره به اینکه رمان جدیدش درباره حضرت سجاد(ع) با ممیزی و تنگ‌نظری‌های بی‌سابقه‌ای مواجه شده، با انتقاد از شکل تازه‌ای از اعمال سلیقه -که آن را استبدادی می‌خواند- تأکید کرد: آنچه را که تاکنون در آثارش مورد سانسور، ممیزی، توقیف و حذف قرار داده‌اند، در اختیار مردم بگذارند و رأی و نظر مردم را جویا شوند تا معلوم شود چقدر از مردم با این میزان انسداد و انقباض موافقت دارند.

با تغییر دولت و روی کار آمدن عباس صالحی که زمانی سکاندار معاونت فرهنگی وزارت ارشاد بود، اهل کتاب دلگرم شدند که شاید دیوار بلند ممیزی کمی کوتاه‌شود اما گویا ماهیت ممیزی لایتغیر است و این دیوار آجر به آجر قد می‌کشد. یوسف علیخانی، نویسنده و مدیر

کارشناسان ممیزی بر این کاربرگ‌ها عمومیت یابد تا یک نویسنده یا ناشر بداند که دلیل رد یا بررسی مجدد اثرش به چه دلیل بوده‌است و اگر اعتراضی وجود دارد، آثار بازنگری شود.

اما مسئله ناشران، نویسندگان و مترجمان درباره محرمانه بودن یا نبودن این اصلاحات نیست بلکه درباره سلیقه‌ای بودن آن است به طوری که مرز اصلاحات با سلیقه کارشناس ممیزی مشخص می‌شد.

امیر حسین‌زادگان، مدیر انتشارات ققنوس درباره رویکرد این دولت درباره ممیزی کتاب به خبرنگار ما می‌گوید: اداره کتاب ارشاد دولت فعلی مثل قبل مدیریت می‌شود و بررسی کتاب‌ها سلیقه‌ای است یعنی هر «بررس» سلیقه و نظر خودش را اعمال می‌کند، به طوری که اگر کتاب‌های مشابه یک نویسنده خارجی از ناشران مختلف را کنار هم بگذارید متوجه می‌شوید مواردی در یک کتاب ممیزی شده و در دیگری نه، این یعنی سلیقه‌ای بودن ممیزی.

به گفته این ناشر، برخی سخت‌گیری‌ها در ممیزی با توجه به شرایط کنونی، عجیب است مثلاً نمایش نوشیدن مشروب در فیلم‌ها و سریال‌ها اشکالی ندارد ولی در کتاب‌های ترجمه باید حذف شود! گویی سانسور در حوزه کتاب دچار عقب‌ماندگی از شرایط روز اجتماعی است و برخی بررس‌ها هنوز با اندازه‌های دهه ۶۰ دست به قیچی می‌برند.

او با بیان اینکه روی کار آمدن آقای صالحی به عنوان وزیر ارشاد سبب دلگرمی ما شد و امیدوار بودیم معضلات صنعت نشر کمتر می‌شود، می‌افزاید: امید داشتیم تغییری ایجاد شود ولی عملاً تغییری اتفاق نیفتاده است و همچنان در بر همان پاشنه سابق می‌چرخد.

حسین‌زادگان خاطرنشان می‌کند: کتابی را در دولت سیزدهم به ارشاد فرستادیم و دو مرحله اصلاحات داشت. برای بار سوم که فرستادیم گفتند یک بررس جدید کتاب را از اول بررسی کرده و اصلاحات جدید داده است! اعتراض کردیم ولی قبول نکردند و کار به دولت جدید رسید، یک سال دوندگی کردیم و نامه دادیم، دوباره همان اصلاحات قبلی را به ما دادند و گفتند در صورت عدم اعمال، مجوز صادر نمی‌شود در حالی که با

نویسنده این کتاب در خارج از کشور قرارداد بسته بودیم و قرار بود چاپ کنیم ولی ناشر دیگری همین کتاب را بدون اصلاحات اول و دومی که برای ما فرستاده بودند منتشر کرد و وارد بازار شده‌است و ما هنوز درگیر اصلاحات این کتاب هستیم!

■تاب می‌آوریم چون با در مسیر عشق گذاشتیم

به گفته حسین‌زادگان، چالش ما با مقوله ممیزی، سخت‌گیری یا سهل‌گیری نیست بلکه سلیقه‌ای بودن آن است. دو کتاب ترجمه از یک نویسنده مشترک خارجی با دو ناشر مختلف ایرانی به بازار عرضه می‌شود ولی سانسورهایشان یکسان نیست چون نظارت‌ها سلیقه‌ای است.

او با بیان اینکه ممیزی روی کتاب‌های فلسفه و تاریخ کمتر است و بیشتر ممیزی روی آثار مرتبط با تاریخ معاصر و رمان است، درباره عجیب‌ترین ممیزی‌سال‌های کاری‌اش می‌گوید: در دهه ۶۰ کتابی با عنوان «در انتظار کودکی هستم» را می‌خواستیم چاپ کنیم که طرح جلد آن، تصویری از گردن تا شکم یک زن باردار بود که دسته گلی را روی شکمش گرفته بود. از من خواستند برای توضیح به اداره ارشاد بروم. گفتند خجالت نمی‌کشید می‌خواهید این طرح را روی جلد بزنید؟ گفتم مگر چه ایرادی دارد؟ گفتند دست‌های این زن، تحریرک برانگیز است چون انگشتان کشیده‌ای دارد! شاید الان گفتن این خاطره خنده‌دار باشد ولی برای این مسائل که امروز به آن‌ها می‌خندیم، یک زمانی اشک ما را درآوردند! الان هم چنین است و شاید آیندگان به موارد اصلاحی امروز بخندند.

حسین‌زادگان یادآور می‌شود: برای اخذ مجوز یک کتاب ترجمه، بیش از یک سال و نیم‌دوندگی کردیم و در نهایت اصلاحیه‌های بیشتری برای ما فرستادند در حالی که ناشر دیگری بدون سانسور و اعمال اصلاحیه‌هایی که به ما داده بودند، کتاب را منتشر کرد.

این ناشر قدیمی حرف‌هایش را با این چند جمله به پایان می‌رساند که در چنین شرایطی فقط تاب‌آوری می‌کنیم و دوام می‌آوریم چون کار و عشق ما کتاب است حتی اگر لنگان لنگان طی مسیر کنیم.

سینما میزبان «احمد» و «افسانه سپهر» می‌شود

از روایتی ملتهب در دل بم تا ماجراجویی یوز ایرانی

ساره رشیدی، مهیار شاپوری، عباس جلیل‌زاده، عماد درویشی، علی صادقی‌زاده، مریم ماهانی، زهرا مرادی‌زاده کرمانی، تصنیف حسینی، عرفان سروسرستانی، مینا شفیعی، سیدمحمد صفوی، آرین اویسی، احمد صمیمی، حسام ایمانی، حامد معالی مهربانی، کامیاب منصف، آرمان متین‌نیا، فاطمه حسینی، لیلا شیرمحمدی و مجید خوبان از

دیگر بازیگران این فیلم سینمایی هستند.

اما دیگر فیلم تازه ارکان، انیمیشن «افسانه سپهر» به کارگردانی عماد رحمانی و مهرداد محرابی است که در جریان چهل و سومین جشنواره فیلم فجر به نمایش درآمد. این انیمیشن، داستانی قهرمان‌محور دارد و در خلاصه داستان افسانه سپهر آمده است: «هر افسانه‌ای یک قهرمان نیاز دارد...».

این انیمیشن با محوریت یوز ایرانی، داستانی هیجان‌انگیز از قهرمانی سپهر و بابو را به تصویر می‌کشد.سرپرست دوبله این افسانه را سپهر ترابی بر عهده داشته‌است و کاظم سیاحی، اکبر منانی، شایان شامبیاتی، سعید مقدم‌منش، اعظم دلبری، محمد لقمانیان، پارسا کجوری و هستی صلاح او را همراهی کرده‌اند.

«افسانه سپهر»، با هدف ورود به بازارهای بین المللی طراحی شد. قصه سپهر و بابو برگرفته از فرهنگ و قصه‌های ایرانی است تا با یک قهرمان ایرانی و یوز پلنگ در بازارهای بین‌المللی بتواند حضور مؤثری داشته باشد. این انیمیشن توانست جوایز بین‌المللی زیادی را نصیب سازندگان‌ش کند و آن‌ها را به هدف برساند. کسب جایزه جشنواره ساکرامنتو، از کشور امریکا، کسب جایزه مهم رمی و جایزه بهترین انیمیشن جشنواره ساگای ژاپن بخشی از این موفقیت است.